

ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม 2553

วารสาร ODA (Official Development Assistance)

สวัสดีปีใหม่ท่านผู้อ่านวารสารทุกท่าน ฉบับนี้ถือเป็นฉบับแรก นับจากที่ได้เคยมีการจัดพิมพ์วารสาร ODA ขึ้นครั้งแรกเมื่อประมาณปี 2550 ส่วนวางแผนและติดตามผลความร่วมมือกับต่างประเทศ เห็นว่า วารสาร ODA เป็นวารสารที่มีประโยชน์และเป็นช่องทางแลกเปลี่ยน ข้อมูลตลอดจนองค์ความรู้ต่างๆ ในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาความร่วมมือกับต่างประเทศได้เป็นอย่างดี ส่วนวางแผนฯ จึงได้จัดทำวารสาร ODA ขึ้นอีกครั้ง โดยมีแผนการจัดทำวารสารเป็นรายไตรมาส นับจาก เดือนมกราคม 2553 เป็นต้นไป

คณะผู้จัดทำ

Tip : ดูแลสายตากันสักนิด

เพื่อนๆ สังเกตกันไหม ว่า เวลาที่เราทำงานอยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์และนั่งอยู่ในห้องแอร์ วันหนึ่งเกินกว่า 8 ชั่วโมง ทำให้หลายคนมีอาการตาแห้ง ตาพร่ามัว เคืองตา อาการเหล่านี้สามารถรักษาได้ในเบื้องต้น โดยมีเทคนิคการเพิ่มความชุ่มชื้นให้ดวงตา ดังนี้

- กระทบริบตาถี่ๆ
- พักสายตาระยะสั้นๆ โดยการหลับตา
- ประคบดวงตาด้วยน้ำเย็น โดยแช่ผ้าขนหนูในน้ำเย็น แล้วนำมาวางปิดบริเวณดวงตา ประมาณ 20 นาที

สำหรับผู้ที่มีเวลาน้อย และชอบวิธีง่ายๆ อาจเลือกใช้ การหยอดน้ำตาเทียม โดยผู้เขียนได้ทดลองกับตัวเองโดยใช้น้ำตาเทียมของ Alcon รุ่น tears natural II

หากใครไม่ชอบวิธีข้างต้น ก็สามารถใช้อิทธิธรรมชาติ บำบัดโดยใช้มะเขือเทศบรรเทาภาวะตาแห้ง ดังนี้

1. รับประทานมะเขือเทศสดหรือราชีนี เข้า 10 ลูก เย็น 10 ลูก รวมเป็น 20 ลูกต่อวัน อย่างต่ำวันละ 10 ลูก หรือ
2. รับประทานมะเขือเทศลูกใหญ่ อย่างต่ำวันละ 2 - 3 ลูกต่อวัน

3. ดื่มน้ำสะอาดอย่างน้อยวันละ 6 - 8 แก้ว ทุกวัน
4. ทานผักบุ้ง และสารอาหารที่อุดมไปด้วยวิตามินเอ ได้แก่ผลไม้ที่มีสีเหลืองชนิดต่างๆ และอาหารหรือสารอาหารที่ประกอบไปด้วยกรดไขมันชนิดโอเมก้า 3 และ 6 ได้แก่ ปลาทะเล เช่น ปลาแซลมอน ปลาทูน่า

หวังว่าทุกท่านจะมีสุขภาพสายตาที่แข็งแรงแล้วนะค่ะ (ที่มา:จากหนังสือ ดวงตา อวัยวะที่ควรทะนุถนอม คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

รวบรวมโดย

ส่วนวางแผนและติดตามผลความร่วมมือกับต่างประเทศ

สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.)

กระทรวงการต่างประเทศ

โทร 02-2813352

โทรสาร 02-281-0552

E-mail : pattamai@mfa.go.th

การให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในปี 2553 : การปฏิบัติจริง

เรียบเรียงโดย นางสาวปัทมา อินโต นักวิเทศสหการชำนาญการ

นับตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ประเทศไทยเริ่มได้รับความร่วมมือทางวิชาการจากต่างประเทศมาเป็นเวลากว่า 40 ปี โดยมีกรมวิเทศสหการ (กวส.) สำนักนายกรัฐมนตรี เป็นหน่วยงานบริหารงานดังกล่าว ต่อมาประเทศไทยได้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจเพิ่มและสามารถพึ่งพาตนเองได้เพิ่มมากขึ้น จึงปรับบทบาทจากการรับความช่วยเหลือเป็นผู้ให้โดยใช้ประสบการณ์จากการพัฒนาตนเองแลกเปลี่ยนกับประเทศอื่นๆ ปัจจุบัน กวส. ถูกเปลี่ยนชื่อเป็นสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนา (สพร.) สังกัดกระทรวงการต่างประเทศ ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง สพร. พ.ศ. 2547 เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2547 โดยมีภารกิจหลักในการบริหารความร่วมมือเพื่อพัฒนาระหว่างประเทศ

ทำไมไทยจึงต้องให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา

ประเทศไทยไม่สามารถอยู่ได้เพียงลำพังในเวทีระหว่างประเทศ การให้ความร่วมมือเพื่อช่วยพัฒนาประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเพื่อนบ้านของไทย ได้แก่ ลาว พม่า เวียดนาม และกัมพูชา จะช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศระหว่างกัน และร่วมกันสร้างความเจริญและความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของภูมิภาคให้เติบโตเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดเสรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาด้านการเกษตร เนื่องจากไทยและเพื่อนบ้านมีสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ใกล้เคียงกัน ดังนั้นการพัฒนาด้านการเกษตรร่วมกันจะช่วยให้ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และรวมถึงภูมิภาคอาเซียน มีอำนาจในการต่อรองทางเศรษฐกิจในฐานะการเป็นแหล่งอาหารของโลกกับกลุ่มประเทศอื่นๆ

ไทยวางงบประมาณการให้ความร่วมมือฯ ในปีนี้อย่างไร

ในปี 2553 รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณ จำนวน 438.27 ล้านบาท ให้กับ สพร. เพื่อดำเนินการบริหารงานความร่วมมือเพื่อพัฒนากับต่างประเทศ ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และวิชาการกับประเทศกำลังพัฒนา

เราให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนากับที่ใดบ้าง

โดยทั่วไปการให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนาของ สพร. เป้าหมายหลักอยู่ที่ประเทศเพื่อนบ้าน (กลุ่ม CLMV) ประเทศในกลุ่มอาเซียน เอเชียใต้ และ แอฟริกา เพื่อแลกเปลี่ยนความร่วมมือทางวิชาการในสาขาที่ประเทศไทยมีความถนัดและประเทศผู้รับต้องการ

โปรแกรมการให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนาของไทยเป็นอย่างไร

การให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนาโดยเลือกสาขาที่ประเทศไทยมีความเชี่ยวชาญ และได้รับการยอมรับจากนานาชาติว่ามีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) รวม 7 สาขา ดังนี้

- 1) สาขาการเกษตรและการพัฒนาชนบท ได้แก่ เกษตรพื้นฐานทั้งประมง ปศุสัตว์ การพัฒนาชนบทแบบยั่งยืน เป็นต้น
- 2) สาขาการพัฒนามตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) สาขาการปรับปรุงสาธารณสุข ได้แก่ โรค HIV/AIDS โรคไข้หวัดนก สาธารณสุขมูลฐาน เป็นต้น
- 4) สาขาการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ได้แก่ SMEs
- 5) สาขาการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมด้านพลังงาน ได้แก่ พลังงานทดแทน ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมนิเวศวิทยา
- 6) สาขาการท่องเที่ยว ได้แก่ การบริหารการโรงแรม การพัฒนาบริการ เป็นต้น

7) สาขาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ การให้ทุนการศึกษา ฝึกอบรมและดูงานระยะสั้น

แผนงาน/โครงการที่สำคัญ ในปี 2553

1. โครงการความร่วมมือเพื่อพัฒนาให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน (ลาว พม่า เวียดนาม และกัมพูชา)
2. โครงการความร่วมมือสาขาทรัพยากรมนุษย์ภายใต้กรอบความร่วมมือ ACMECS GMS IMT-GT และ BIMSTEC
3. โครงการความร่วมมือกับกลุ่มประเทศอาเซียน ยกเว้น CLMV
4. โครงการความร่วมมือหุ้นส่วน โดยการจัดฝึกอบรมร่วมกับแหล่งผู้ให้หลัก ได้แก่ UNICEF UNFPA และ UNDP
5. โครงการความร่วมมือกับประเทศแอฟริกาและลาตินอเมริกา
6. โครงการความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการ ไทย-จีน

Peer Review : A tool for cooperation and change

เรียบเรียงโดย นางสาวปัทมา อินโต นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ

จุดสำคัญของการดำเนินงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนา หรือ ดำเนินโครงการเพื่อการพัฒนาใดๆ จำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศ/ผู้ปฏิบัติงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในด้านความร่วมมือฯ จะต้องทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยต้องเรียนรู้ประสบการณ์ของกันและกัน และต้องเปิดใจรับกับสิ่งใหม่ ตลอดจนพร้อมที่จะปรับแก้ไปในแนวทางที่ดี ซึ่งการจัดทำ Peer Review จะเป็นแนวคิดที่สำคัญในการปรับทัศนคติและการทำงานความร่วมมือเพื่อพัฒนาร่วมกันได้อย่างดี และเป็นแนวปฏิบัติที่แหล่งผู้ให้ต่างๆ ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน เพื่อให้การดำเนินแผนงาน/โครงการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

Peer Review คืออะไร

Peer Review ของ OECD คือการตรวจสอบผลการดำเนินงานหรือแนวปฏิบัติของรัฐใดรัฐหนึ่งในสาขาเฉพาะโดยอีกรัฐหนึ่งบนพื้นฐานของความเท่าเทียมกัน โดยภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจ และภาคแรงงาน เข้ามามีส่วนร่วมในการทบทวนด้วย เพื่อช่วยรัฐที่ต้องการทบทวนปรับปรุงการจัดการ นโยบาย นำแนวปฏิบัติที่ดีและนำมาประยุกต์ให้เข้ากับหลักการและมาตรฐานที่มีอยู่เดิม เช่น ประเทศหนึ่งต้องการแสวงหาแนวทางในการลดอัตราการว่างงานสามารถเรียนรู้ประสบการณ์จากกลุ่มเพื่อนสมาชิกทั้งสิ่งที่สามารถนำมาปรับใช้ได้ และสิ่งที่ไม่สามารถปรับใช้กับประเทศของตนได้ ซึ่งการเรียนรู้ดังกล่าวจะช่วยประหยัดเวลาและงบประมาณในการทดลองหาวิธีการ / นโยบายที่มีประสิทธิผล การทำ Peer Review ครอบคลุมในประเด็นหลากหลาย เช่น เศรษฐกิจ การบริหารจัดการที่ดี การศึกษา สาธารณสุข สิ่งแวดล้อมและพลังงาน ทั้งนี้การจัดทำ Peer Review ที่เป็นที่ยุติกันทั่วไป คือ การสำรวจเศรษฐกิจของแต่ละประเทศของ OECD ซึ่งจะเป็นการประเมินผลการดำเนินงานของแต่ละประเทศที่เกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจในวงกว้าง

สิ่งสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิผลในการจัดทำ Peer Review คือ “แรงกดดันของกลุ่มเพื่อน” (peer pressure) ซึ่งจะมีแรงกดดันจากสาธารณะและสื่อมวลชนเพื่อให้ยอมรับข้อเสนอแนะจากการทบทวนดังกล่าว ทั้งยังมีแรงกดดันจากการเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ การแข่งขันการปฏิรูประบบราชการและการบริหารจัดการที่ดี โดยมีตัววัดคือ เทคนิค “รายชื่อของประเทศที่น่าอาย” (naming and shaming technique) ซึ่งแสดงต่อสาธารณะถึงรายชื่อที่มีผลการดำเนินงานไม่ดี

ประโยชน์ของ Peer Review

- 1) เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทัศนคติ และความเห็นในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบาย
- 2) เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีของแต่ละประเทศ (Best Practices) ตลอดจนเสริมสร้างขีดความสามารถของสถาบัน

ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิผลในการจัดทำ Peer Review

- การแบ่งปันค่านิยม โดยต้องมีมุมมองเดียวกันในเรื่องมาตรฐานและหลักเกณฑ์ต่อสิ่งที่จะประเมิน
- มีระดับข้อผูกพันที่พอเพียงของประเทศที่เข้าร่วม คือ แต่ละประเทศต้องสนับสนุนทั้งทรัพยากรในการดำเนินงาน และต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการอย่างเต็มที่
- ความน่าเชื่อถือของกระบวนการ และการมีส่วนร่วมของประเทศที่ถูกทบทวนในกระบวนการ โดยจะต้องไม่มากจนกระทบต่อความเที่ยงตรงและความเป็นกลางของการทบทวน เช่น ประเทศที่ถูกประเมินจะไม่ได้รับอนุญาตให้คัดค้านบางส่วนหรือทั้งหมดของรายงานฉบับสมบูรณ์

จุดแข็ง ของการทำ Peer Review มีหลายประการ เช่น คำแนะนำด้านนโยบาย และความร่วมมือระหว่างประเทศ การรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลจากต่างประเทศ การสนับสนุนให้มีแบบโครงสร้างการปฏิบัติงานที่ดีที่สุด การมีสำนักงานที่ดี การรับคำปรึกษาแนะนำ การรับจัดสรรความช่วยเหลือทางเทคนิค การใกล้ชิดกรณีที่มีข้อโต้แย้งและการตรวจสอบเอกสารทางราชการ

จุดอ่อน ของการทำ Peer Review คือ ต้องใช้เวลา ใช้งบประมาณ รูปแบบที่เหมาะสมกับแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน เพราะแต่ละประเทศจะมีโครงสร้างองค์กร นโยบายเดิมแตกต่างกัน

ลักษณะการทำ Peer Review ของ OECD

ตั้งแต่ปี 2541 OECD ได้จัดทำรายงานขั้นตอนการทำ Peer Review ในเชิงลึกเป็นรายประเทศ การทบทวนดังกล่าวได้พิมพ์เผยแพร่ให้แก่ประเทศสมาชิกของ OECD เป็นส่วนใหญ่ การทำ Peer Review ต้องรายงานรายละเอียดพื้นฐานให้แก่เลขาธิการของส่วนกำกับดูแลการแข่งขันของ OECD เพื่อทำการตรวจสอบการบังคับใช้กฎหมายและนโยบายตามภาระหน้าที่ที่จัดส่งให้ ทั้งนี้จะรายงานผลการทำ Peer Review ให้ประเทศที่สมัครทำ Peer Review ทราบ

ขั้นตอนการทำ Peer Review มีดังนี้

1. เลขาธิการ OECD จะส่งแบบสอบถามไปยังประเทศที่ต้องการทำ Peer Review
2. หลังจาก OECD ได้รับการยืนยันการทำ Peer Review แล้ว OECD จะเตรียมเงินทุนให้เพื่อทำการทบทวน
3. ประเทศดังกล่าวต้องรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับแผนงานของนโยบายการแข่งขันให้ OECD
4. จัดหาข้อเท็จจริงให้แก่ Secretariat expert ของ OECD โดยการตอบคำถาม และชี้แจงอธิบายในขณะที่มีการสอบถามในส่วนที่มีความซับซ้อนมาก
5. ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวจะมาเยี่ยมประเทศ เพื่อพบองค์กรที่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย (Enforcement bodies) เจ้าหน้าที่ภาครัฐ เจ้าหน้าที่ด้านวิชาการ และผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในขบวนการแข่งขัน เช่น นักกฎหมาย นักเศรษฐศาสตร์ ผู้ประกอบธุรกิจ กลุ่มผู้บริโภคและแรงงาน ภารกิจดังกล่าวใช้เวลาดำเนินการประมาณ 1 สัปดาห์ โดยให้ครอบคลุมศูนย์ธุรกิจต่างๆ รวมทั้งธุรกิจเงินทุนด้วย

ในบางกรณีอาจต้องดำเนินการมากกว่า 1 ภารกิจ

- ผู้เชี่ยวชาญของ OECD จะรายงานร่างแนวทางการพัฒนาและนโยบายการแข่งขันพื้นฐานในประเทศ เนื้อหา กฎหมายแข่งขันที่สำคัญ พร้อมด้วยการแปล และการตั้งสถาบันการบังคับใช้กฎหมาย พร้อมด้วยขบวนการบังคับใช้กฎหมาย และข้อจำกัดนโยบายการแข่งขันตามที่ระบุในชื่อย่อ และแผนงานของภาคพิเศษ พร้อมด้วยบทบาทและการปฏิรูปการสนับสนุนการแข่งขัน

- หลังจากส่งให้ประเทศที่ทำ Peer Review ตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไขแล้ว จะถือว่าร่างรายงานฉบับนั้นสมบูรณ์ ในรายงานดังกล่าวเลขานุการผู้เชี่ยวชาญขององค์กรจะสรุปและเพิ่มเติมทางเลือกด้านนโยบายให้ด้วย รวมทั้งการรวบรวมคำแนะนำต่างๆ

ทั้งนี้ประเทศที่ขอรับการทบทวนร่างดังกล่าว จะมีส่วนร่วมทบทวนกันในประเทศประมาณ 2-3 สัปดาห์ ก่อนส่งรายงานผลการประเมิน Peer Review

การตรวจสอบ

กลุ่มผู้ร่างประกอบด้วยข้าราชการอาวุโสจากองค์กรที่กำกับดูแลการแข่งขัน โดยผู้เชี่ยวชาญจะนำเสนอรายงานก่อน และตามด้วยแถลงการณ์ของประเทศที่ทำ Peer Review เจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้ตรวจสอบไปตาม ต้องรับผิดชอบการเตรียมคำถาม โดยหารือกันระหว่าง เจ้าหน้าที่ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา และการบังคับใช้กฎหมายและนโยบายการแข่งขัน โดยขบวนการตรวจสอบนี้จะใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง

การหารือทบทวน (Peer Review) อาจระบุ หรือแนะนำ หรือถ่วงถ่วงเรื่องอื่นๆ หรือแก้ไขรายงานฉบับร่างดังกล่าวได้ หลังจากนั้นผู้เชี่ยวชาญจะทำการทบทวนใหม่อีกเป็นครั้งสุดท้ายก่อนพิมพ์เผยแพร่

การพิมพ์เผยแพร่

เลขาธิการทั่วไปของ OECD จะเป็นผู้รับผิดชอบในการพิมพ์รายงานฉบับสมบูรณ์ ประเทศที่สมัครทำ Peer Review จะไม่สามารถควบคุมเนื้อหาของรายงาน นโยบายฉบับย่อในลักษณะหนังสือเล่มเล็กๆ ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับรายงานซึ่งอาจจะเผยแพร่เฉพาะประเด็นหลักให้แก่ผู้ฟังอย่างกว้างขวาง เนื้อหาโดยย่อจะมุ่งเน้นให้มีคำแนะนำที่เป็นกุญแจสำคัญที่ได้พิสูจน์แล้วว่า เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์สำหรับการสนับสนุนการแข่งขัน รายงานดังกล่าวอาจเผยแพร่โดยการประชุมให้ชาวแก่นักหนังสือพิมพ์ หรือการให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ในประเทศนั้น

ที่มา 1. เอกสารเสนอผลงานขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเทศสหการ 84 เรื่อง ประสิทธิภาพในการบริหารการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของไทย : บทเรียน 12 ประการ จาก Development Assistance Committee (DAC) Peer Reviews โดย นางจวณดา ธงชัย
2. รายงานการประชุม Intergovernmental Group of Expert on Competition Law and Policy ครั้งที่ 6 ระหว่างวันที่ 8-10 พฤศจิกายน 2547 โดย สำนักงานส่งเสริมการแข่งขันทางการค้า กรมการค้าภายใน

เหยี่ยวหน้าแลหลัง : จากประเทศผู้รับ...สู่การเป็นประเทศผู้ให้ของเกาหลีใต้

เรียบเรียงและวิเคราะห์ โดย นายพิเชษฐ เข้มทอง นักวิเทศสหการชำนาญการ
และนางสาวปีพามา อินโต นักวิเทศสหการชำนาญการ

จากอดีต...ผู้รับความช่วยเหลือ

ผลของสงครามระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้นับปี 1950 ทำให้เกาหลีใต้เป็นประเทศที่ยากจนที่สุดประเทศหนึ่งของโลก โดยมีผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นต่อหัว (GNP per capita) อยู่ในขั้นต่ำมากหรือเท่ากับ 82 ดอลลาร์สหรัฐต่อคน/ปี

ประชาชนเกาหลีใต้อาจไม่สามารถมีชีวิตอยู่รอดได้หากไม่ได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศในช่วงภาวะความยากลำบากและความสิ้นหวังภายหลังสงคราม ความช่วยเหลือที่ได้รับส่วนใหญ่ได้แก่ อาหาร เสื้อผ้า ยารักษาโรค และวัสดุดิบ ตลอดจนความช่วยเหลือเพื่อการบูรณปฏิสังขรณ์ประเทศระหว่างปี 1953 - 1960 โดยมากกว่าร้อยละ 70 ของการนำเข้าเป็นการรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ

ในช่วงต้นทศวรรษที่ 1960 ความช่วยเหลือจากต่างประเทศมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จที่ผู้นำทางการเมืองรุ่นใหม่มีความตั้งใจอย่างยิ่งยวดต่อพันธะสัญญาที่จะพัฒนาชาติและรักษาเสถียรภาพทางสังคม

สู่การเป็นประเทศผู้ให้

ปัจจุบันเกาหลีใต้ได้รับการยอมรับถึงความสำเร็จในการพัฒนาประเทศหลังภาวะสงคราม ซึ่งเป็นผลจากการออกแบบยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ดีและการใช้ความช่วยเหลือจากต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เศรษฐกิจเกาหลีใต้ขยายตัวมาโดยตลอดจนสามารถขึ้นไปอยู่ในอันดับที่ 11 ของเศรษฐกิจโลกและเป็นผู้นำในด้านการผลิตเรือเดินสมุทร, เหล็กกล้า, รถยนต์และเซมิคอนดักเตอร์

จุดเริ่มของการเป็นประเทศผู้ให้ของเกาหลีใต้นั้น สามารถย้อนกลับไปในทศวรรษ 1960 ในขณะที่รัฐบาลเกาหลีใต้ได้เชิญเจ้าหน้าที่จากประเทศกำลังพัฒนาให้มาฝึกอบรมในเกาหลีใต้ภายใต้การสนับสนุนของ USAID รวมทั้งการแบ่งปันประสบการณ์ในปี 1967, aid in kind ในปี 1977 และหลากหลายโครงการเพื่อการพัฒนาได้เริ่มต้นขึ้น

ในช่วงต้นทศวรรษ 1980 เกาหลีใต้เริ่มให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศด้วยตนเอง โดยรัฐบาลเกาหลีใต้ได้จัดทำแผนงานเพื่อแบ่งปันประสบการณ์การพัฒนาประเทศที่เป็นพลวัตและรวดเร็วให้กับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ต่อมาในปี 1982 International Development Exchange Program (IDEP) ได้เชิญเจ้าหน้าที่ภาครัฐและหน่วยงานระดับนโยบายของเกาหลีใต้เข้าร่วมจัดหลักสูตรฝึกอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงาน ซึ่งโครงการความร่วมมือทางวิชาการของรัฐบาลเริ่มได้รับความนิยมนอกจากประเทศกำลังพัฒนาเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลเกาหลีใต้จึงเริ่มสร้างช่องทางที่เป็นระบบและมีมาตรฐานในการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา โดยในปี 1987 รัฐบาลเกาหลีใต้ได้จัดตั้ง Economic Development Cooperation Fund (EDCF) เพื่อให้เงินกู้ดอกเบี้ยผ่อนปรนแก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ จากนั้นในปี 1991 ได้มีการจัดตั้ง Korea International Co-operation Agency (KOICA) เพื่อเป็นการรวมการให้ความช่วยเหลือแบบให้เปล่าและแผนงานความร่วมมือทางวิชาการเข้าด้วยกัน

ในปี 1996 เกาหลีใต้ได้เข้าเป็นสมาชิก OECD ทำให้เกาหลีใต้เป็นประเทศที่ถูกกล่าวถึงว่า สามารถพัฒนาประเทศได้อย่างกว้างขวางและใช้ระยะเวลาที่น้อยที่สุด ทั้งในการพัฒนาเศรษฐกิจและการเมือง ดังนั้น ในประชาคมระหว่างประเทศจึงขอให้เกาหลีใต้ให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ

รวมทั้ง การกระตุ้นให้ต่างชาติมาลงทุนมากขึ้น และใช้เงินความช่วยเหลือในการเติมเต็มช่องว่างระหว่างการขาดดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ ตลอดจนเพื่อชดเชยปริมาณการออมและการลงทุนในประเทศ และการรับความช่วยเหลือยังคงเป็นแหล่งทุนและการลงทุนที่สำคัญ รวมทั้งเป็นมาตรการที่ปรับปรุงทักษะด้านการจัดการและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ประเทศผู้ให้หลักได้แก่ International Development Associations (IDA), UNDP, World Bank, ADB, USAID และ OECF ของญี่ปุ่น

ต่อมารัฐบาลเริ่มดำเนิน โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเป็นจำนวนมาก ซึ่งต้องใช้เงินลงทุนในจำนวนมหาศาล อย่างไรก็ตาม มูลค่าเงินให้เปล่าเริ่มที่จะลดลงในขณะที่อัตราการออมภายในประเทศยังอยู่ในระดับที่ต่ำมาก รัฐบาลได้มีมาตรการเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว โดยการกู้เงินทั้งในลักษณะผ่อนปรนและเชิงพาณิชย์ รวมทั้งการนำเข้าเทคโนโลยีใหม่จากต่างประเทศ

เสาหลักในการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของ เกาหลีใต้ มี 2 เสาหลัก ได้แก่ 1) กระทรวงการต่างประเทศและการค้า (MOFAT) เป็นหน่วยงานกำหนดนโยบายการให้ความช่วยเหลือแบบทวิภาคี โดยมี KOICA เป็นหน่วยงานปฏิบัติการน่านโยบายไปปฏิบัติ 2) กระทรวงยุทธศาสตร์และการคลัง (MOSF) เป็นหน่วยงานที่กำหนดนโยบายการให้กู้ยืมเงิน ซึ่งมี EDCF เป็นหน่วยงานปฏิบัติ และหากเป็นความร่วมมือพหุภาคี ทั้งสองหน่วยงานจะร่วมกันดูแล โดยมีสาขาของความร่วมมือ 7 สาขา ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านการบริหารจัดการที่ดี ด้านการพัฒนาชนบท ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร ด้านอุตสาหกรรมและพลังงาน และด้านสิ่งแวดล้อมและความเสมอภาคหญิงชาย

ในช่วงปี 2006 เกาหลีใต้ได้เพิ่มความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและภัยธรรมชาติเพิ่มขึ้น และมุ่งการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาร้อยละ 83 ไปที่ความร่วมมือทวิภาคี และร้อยละ 17 ที่ความร่วมมือพหุภาคี ซึ่งต่อมาในปี 2007 เกาหลีใต้ก็ได้มีการจัดตั้งกองความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (Humanitarian Aid Division) ขึ้นใน MOFAT และมีการพัฒนาแนวทางในการบรรเทาสาธารณภัยฉุกเฉินเพิ่มขึ้น โดยเกาหลีใต้แน่ใจว่ากิจกรรมด้านมนุษยธรรมเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานไม่มีวาระใดซ่อนเร้นและจะได้รับการตอบสนองภายในกรอบความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศอย่างแน่นอน

อย่างไรก็ดีรัฐบาลเกาหลีใต้ได้พยายามสร้างความตระหนักแก่สาธารณชนในเรื่องของการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาซึ่งเช่นการทำสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือประเทศอื่นๆ ผ่าน ODA หรือการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่เกาหลีใต้ควรจะมุ่งประเด็นความสงบสุขของโลก หรือประเด็นการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาแก่ประเทศที่ยากจนมากกว่ากัน ซึ่งผลสำรวจทำให้รัฐบาลเกาหลีใต้พยายามสร้างความตระหนักรู้แก่ประชาชนเพื่อสนับสนุนการทำงานภายใต้ ODA เพิ่มมากขึ้น โดยได้นำเรื่องดังกล่าวใส่เป็นวัตถุประสงค์หลักข้อหนึ่งขององค์กร KOICA และมีการจัดพิมพ์วารสารความร่วมมือเพื่อการพัฒนา และวารสารการประชุมเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศภายใต้ ODA เพื่อให้สาธารณชนมั่นใจว่ารัฐบาลเกาหลีใต้จะต่อสู้เพื่อขจัดความยากจนในระดับสากล

โดยล่าสุดเมื่อวันที่ 25 พ.ย. 2009 OECD ประกาศรับ เกาหลีใต้เข้าเป็นสมาชิกของ Development Assistance Committee (DAC) อย่างเป็นทางการ ทำให้เกาหลีใต้เป็นประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือโดยแท้จริง ซึ่งต้องมีพันธกรณีและต้องผูกพันงบประมาณการให้ความช่วยเหลือตามแนวทางการของ DAC ทั้งนี้ รัฐบาลเกาหลีใต้ต้องเพิ่มมูลค่าการให้ความช่วยเหลือเป็นร้อยละ 0.25 ต่อรายได้ประชาชาติเบื้องต้นในปี 2015

บทเรียนรู้อจากเกาหลีใต้

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่า เกาหลีใต้สามารถพัฒนาตนเอง จากความเสียหายหลังสงครามคาบสมุทรอย่างรวดเร็ว แม้ว่าในระยะเริ่มต้นเกาหลีใต้ยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก แต่ต่อมารัฐบาลทุ่มเทการลงทุนในอุตสาหกรรมหนักเป็นจำนวนมากเพื่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจจนเป็นประเทศที่ได้รับการยอมรับว่ามี การเติบโตทางเศรษฐกิจสูง พร้อมสำหรับการเป็นประเทศ ให้ความร่วมมือทางวิชาการแก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ โดยเกาหลีใต้มองว่า ให้ความร่วมมือเป็นการสร้าง National Branding อย่างหนึ่ง และได้ขยายอัตราส่วนการให้ความร่วมมือเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบการจัดส่งอาสาสมัคร ทูต และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป้าหมายในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของ DAC จนท้ายที่สุด เกาหลีใต้ก็ได้เข้าเป็นสมาชิก DAC ดังที่มุ่งหวัง

ความสำเร็จของเกาหลีใต้จะเกิดขึ้นไม่ได้เลย หากไม่มีการสนับสนุนอย่างจริงจังของภาครัฐ การพัฒนาทางการเมืองอย่างเข้มแข็ง และมีการพัฒนาระบบการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสังคมอุตสาหกรรมสมัยใหม่ โดยเน้นการศึกษาเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยี และเมื่อถึงจุดมุ่งหมาย เกาหลีใต้พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ เป็นการตอบแทน ทั้งยังเป็นส่วนสำคัญในการสร้างตลาดที่มีศักยภาพในประเทศเหล่านั้น และได้รับการยอมรับในเวทีโลกอีกด้วย

ประเทศไทยในฐานะประเทศผู้ให้รายใหม่จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาเส้นทางการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของเกาหลีใต้อย่างจริงจัง เพื่อนำมาปรับใช้กับประเทศไทยเพื่อในท้ายที่สุดประเทศไทยจะเป็นความภาคภูมิใจของคนไทยที่ได้รับการยอมรับในเวทีระหว่างประเทศในฐานะเป็นประเทศผู้ให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนาอย่างเต็มตัว และก้าวสู่การเป็นสมาชิก DAC ได้ในที่สุด